STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 36929
28 oktober 2026

Besluit van 15 oktober 2026 SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2027–2028

Tabel: Besluit tarieven en voorwerpen 2027–2028

Voorwerp	tarief 2027–2028
PC/laptop/server	€ 4,00
externe HDD	€ 2,10
tablet	€ 2,50
e-reader met > 16GB opslagruimte	€ 7,80
e-reader met ≤ 16GB opslagruimte	€ 3,90
smartphone	€ 3,80
AV-speler	€ 6,00
NAS	€ 4,00
USB	€ 0,80
smartwatch	€ 0,40

Voor refurbished voorwerpen die door een onderneming worden aangeboden aan eindgebruikers geldt, zoals in voorgaande jaren, een tarief dat met 40% verlaagd is ten opzichte van het tarief in de tabel. Voor refurbished voorwerpen wordt rekening gehouden met de verwachte kortere levensduur.

TOELICHTING

1. Inleiding

De Europese richtlijn 2001/29/EG heeft als uitgangspunt een hoog niveau van bescherming van auteurs- en naburig rechthebbenden dat hen beschermt tegen ongeautoriseerd gebruik van hun werk door derden. Rechthebbenden beschikken over een verbodsrecht om kopieën van hun werk toe te staan of te verbieden. Ten aanzien van thuiskopiëren geeft de richtlijn lidstaten de keuze om uitzonderingen en beperkingen op het verbodsrecht in te voeren, zoals in Nederland is gedaan door de regeling in art. 16c e.v. van de Auteurswet. Voorwaarde voor het invoeren van deze regeling is dat rechthebbenden een billijke vergoeding ontvangen.

De Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoeding (SONT) is op grond van artikel 16e van de Auteurswet jo. artikel 11 van de Wet op de naburige rechten door de Minister van Justitie en Veiligheid aangewezen om vast te stellen welke voorwerpen vergoedingsplichtig zijn en wat de bijbehorende hoogte is van de tarieven voor thuiskopiëren (oftewel: de tarieven) bedoeld in artikel 16c van de Auteurswet ten behoeve van makers, naburig rechthebbenden of hun rechtverkrijgenden voor het reproduceren zonder direct of indirect commercieel oogmerk van beschermde werken voor eigen oefening, studie of gebruik door natuurlijke personen op voorwerpen bestemd om een werk ten gehore te brengen, te vertonen of weer te geven. Kopieën van muziekwerken, audiovisuele werken, boeken en geschriften, afbeeldingen en andere werken die in beginsel beschermd worden door het auteursrecht en de naburige rechten zijn, mits de herkomst van deze kopieën niet onrechtmatig is, aan te merken als thuiskopie in de zin van de wet.

2. Aanleiding tot dit Besluit en uitgangspunten bij de onderhandelingen over en de vaststelling van tarieven en voorwerpen

Huidig besluit

De laatste herziening van de thuiskopievergoeding vond plaats bij Besluit van SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2026, dat geldt tot en met 31 december 2026, en waarin de tarieven die ook in 2025 golden ongewijzigd zijn voortgezet[1].

Besluit bestuur tot brede herijking

In het kader van de hierboven omschreven wettelijke taak van de SONT hebben betalingsplichtigen en rechthebbende partijen in het bestuur van de SONT in 2024 unaniem besloten de onderzoeken die ten grondslag liggen aan de onderhandelingen over de tarieven uit te breiden. In het kader van een zogenaamde brede herijking van de tarieven bleek dat behoefte bestaat aan meer en ook andere metingen en onderzoeken om tot een zo robuust mogelijke uitkomst te komen waaruit tarieven kunnen worden afgeleid.
Deze brede herijking wil tegemoetkomen aan de opdracht aan de SONT om tot een billijke vergoeding voor rechthebbenden te komen, d.w.z. een vergoeding die beter aansluit bij de schade (bij benadering) die rechthebbenden lijden door het thuiskopiëren.

In het domein van de thuiskopieën zijn belangrijke feitelijke ontwikkelingen waarneembaar, zoals het toegenomen belang van streamingdiensten, cloudopslag en zo meer. De kwantitatieve onderzoeken die de SONT in het kader van de brede herijking heeft laten uitvoeren, zullen stellig bijdragen aan een zo goed mogelijke benadering van de schade van rechthebbenden, en de daarvoor vast te stellen compensatie.

Het bij thuiskopiëren te hanteren schadebegrip is daarbij geen nationaalrechtelijk schadebegrip, maar een autonoom Europeesrechtelijk begrip. Daarbij is het belangrijk ook in het oog te houden of Nederlandse tarieven en opbrengsten voor thuiskopievergoedingen binnen de Europese Economische Ruimte bezien niet onaanvaardbaar uit de pas lopen. Ook daarover geeft de brede herijking kwantitatieve gegevens. Op basis daarvan kan de SONT er bij tariefbesluiten naar streven zaken als marktverstoring en ontduiking te mitigeren.

Deze brede herijking moet ondertussen niet het beeld oproepen dat de SONT thans als het ware met wiskundige nauwkeurigheid tot een bepaald besluit zou kunnen komen. De vaststelling van tarieven wordt door vele factoren bepaald, waarover na zorgvuldige discussies in het SONT-bestuur keuzes

[1] Gepubliceerd in de Staatscourant van 13 oktober 2025, nr. 31509.

worden gemaakt. Het is zeer wel mogelijk dat na verloop van tijd zal blijken dat aanpassingen nodig zijn. Die aanpassingen zal de SONT steeds zo spoedig mogelijk en zorgvuldig doorvoeren.

Uitspraak Hof van Justitie Europese Unie

Een belangrijke achtergrond bij deze brede herijking was het geschil dat aanleiding was tot een rechtsvraag waarin op 16 april 2026 door het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak is gedaan[2]. Voor downloads uit betaalde streamingdiensten zoals Spotify en Netflix, ook wel offline streaming copies of tethered copies genoemd, bepaalde het Gerechtshof Den Haag in 2022 dat deze, anders dan de Rechtbank in eerste aanleg had bepaald, niet kunnen worden aangemerkt als vergoedingsplichtige thuiskopieën. Nadat tegen deze uitspraak van het Gerechtshof de SONT en de Stichting de Thuiskopie in cassatie waren gegaan, heeft de Hoge Raad vragen van uitleg gesteld aan het Hof van Justitie. Het Hof van Justitie heeft bepaald dat kort gezegd tethered copies niet als vergoedingsplichtige thuiskopieën kunnen worden aangemerkt.

Als gevolg van de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag zijn in het Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2023–2024[3] de tethered copies reeds buiten de berekening van thuiskopieën gehouden waarover de thuiskopievergoeding wordt geïncasseerd. In zoverre is dat besluit derhalve gebaseerd op het op dat moment in Nederland geldende recht, waarvan de juistheid door de uitspraak van het Hof van Justitie van 16 april 2026 is bevestigd. Het huidige besluit bouwt op deze jurisprudentie en overigens ook de later vastgestelde SONT besluiten 2025 en 2026[4] voort.

Het Gerechtshof heeft in maart 2022 ook uitspraak gedaan over thuiskopieën in de cloud. Een vergoeding voor dergelijke thuiskopieën was in de tarieven verwerkt. Dit deel van de uitspraak van het Gerechtshof gaf de SONT geen aanleiding de tarieven aan te passen. Deze kwestie was geen onderdeel van de cassatieprocedure en evenmin van de vragen die door de Hoge Raad aan het Hof van Justitie zijn gesteld. Ook op deze jurisprudentie bouwt dit besluit voort.

Uitgangspunten bij de onderhandelingen over en de vaststelling van de tarieven en de voorwerpen

Hieronder zijn volledigheidshalve de vergoedingsplichtige herkomstcategorieën weergegeven.

Herkomstcategorieën veldwerk 2025–2026	Wel/niet vergoedingsplichtig
• Offline beschikbaar gemaakt vanuit een streaming dienst waarop ik een betaald abonnement heb (Netflix, Videoland, een betaald Spotify abonnement, e.d.)	Nee
• Online 'los' gekocht en gedownload (van een webshop, muziek- of videodienst, kiosk, appstore, photostock, etc.)	
☐ *eerste download*	Nee
☐ *vervolgkopieën*	Ja
• Gedownload vanuit een betaald abonnement (zoals een digitale krant, Blendle, Kindle, e.d.)	Nee
• Van een gekocht of gekregen origineel (zoals een cd, lp, dvd, Blu-ray, videoband, gedrukt boek of afgedrukte foto)	Ja
• Van een geleend of gehuurd origineel (zoals een cd, lp, dvd, Blu-ray, videoband, gedrukt boek of afgedrukte foto)	Ja
• Met aparte software gedownload (geript) van een betaalde of gratis streamingdienst (zoals YouTube) of website, of gedownload van een torrentsite of rechtenvrij platform:	
☐ *YouTube, Spotify free of andere gratis streaming dienst (rip of opname)*	Ja
☐ *Een gratis terugkijk- of luisterdienst (zoals NPOStart, RTLXL.nl of Kijk.nl) of een website (van een radio of tv-zender, krant, tijdschrift etc.)*	Ja
☐ *Een bron waar het bestand vrij beschikbaar is gesteld (zoals een rechtenvrije catalogus), namelijk...*	Nee
☐ *Een torrentsite, nieuwsgroep (usenet) of download van Stremio*	Nee
☐ *Google Play/appstore*	Nee
☐ *Andere download/rip/opname van internet, namelijk...*	Nee
• Gedownload of opgeslagen als screenshot of screen capture (schermopname) van sociale media (Facebook, Instagram, Snapchat, TikTok, Pinterest, X, LinkedIn etc.)	
☐ *Zelf gedownload van sociale media*	Ja
☐ *Vrienden of kennissen hebben een kopie gemaakt en doorgestuurd*	Nee
☐ *Anders, namelijk...*	Ja
• Gekopieerd of gedownload van een website	Ja

[2] Hof van Justitie van de Europese Unie 16 april 2026, zaak C-496/24 (Stichting de Thuiskopie), ECLI:EU:C:2026:296.
[3] Gepubliceerd in de Staatscourant 18 november 2022, nr. 30241.
[4] Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2025, gepubliceerd in de Staatscourant 8 oktober 2024, nr. 32277, en Besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2026, gepubliceerd in de Staatscourant 13 oktober 2025, nr. 31504.

Herkomstcategorieën veldwerk 2025–2026	Wel/niet vergoedings-plichtig
• Digitaal gekregen van vrienden/kennissen (bijvoorbeeld via e-mail of Whatsapp)	Nee
• Op een usb stick, cd of dvd van vrienden/kennissen gekregen	Nee
• Opgenomen van een radio of televisie-uitzending	Ja
• Zelfgemaakt (door mijzelf of door vrienden/kennissen)	Nee

In vergelijking met de tabel die in het besluit SONT tarieven en voorwerpen thuiskopievergoeding 2023–2024 is opgenomen, die is ontleend aan het overzicht van herkomstcategorieën dat is opgenomen in het Verian rapport uit 2022, is sprake van enige verschillen. In het SONT-besluit 2023–2024 zijn zoals hiervoor gemeld de zogenaamde tethered copies (offline streaming copies) uit betaalde streamingdiensten niet als thuiskopieplichtig meegerekend. Die lijn is in dit besluit voortgezet.
Het nieuwe onderzoek van Verian, dat in het kader van de brede herijking in meerdere opzichten ook als nulmeting geldt, heeft tot beperkte hergroepering en enkele verduidelijkingen geleid. Ook worden enkele categorieën kopieën thans in het overzicht expliciet(er) benoemd of onderscheiden (zoals screenshots van social media en van websites). Deze aanpassingen hebben op de berekende aantallen kopieën en op de tarieven een zeer beperkte invloed.
Voortschrijdend inzicht heeft voorts geleid tot een deels andere classificatie van de categorie kopieën verkregen van vrienden en kennissen, met name waar het gaat om digitale kopieën. In de tabel is – op grond van Europese rechtspraak – beslissend of de kopie (download) is gemaakt van een legale of niet-legale bron. Digitale kopieën via digitale overdracht of fysieke dragers verkregen van vrienden, familie of kennissen kwalificeren in beginsel niet als vergoedingsplichtige thuiskopieën. De Nederlandse wetgever heeft zwaar gewicht toegekend aan de Europese richtlijn 2001/29/EG, waardoor bewust onderscheid is gemaakt tussen de privékopie-exceptie van artikel 16b Aw en de beperkter geformuleerde regeling van artikel 16c Aw voor digitale reproducties. De wetgever heeft het bereik van de thuiskopie-exceptie voor digitale werken nadrukkelijk willen beperken tot kopieën die uitsluitend voor eigen oefening, studie of gebruik worden vervaardigd. Een voorgestelde uitbreiding naar verstrekking binnen familie-, vrienden- of kennissenkringen is expliciet afgewezen. Ook moet het verbod op het afgeven van privékopieën aan derden ruim worden uitgelegd. Het omvat niet alleen overdracht van fysieke dragers, maar ook digitale verspreiding via bijvoorbeeld e-mail of WhatsApp. Het structureel delen van digitale privékopieën valt daarom buiten de thuiskopie-exceptie en daarmee buiten de grondslag voor thuiskopievergoedingen.

3. Schadeberekening

Rekenmethodiek

Kern van het besluit tot een brede herijking en het gebruik van een nieuwe rekenmethodiek is dat de schade die rechthebbenden ondervinden als gevolg van het maken en gebruiken van thuiskopieën niet wordt berekend op basis van uitsluitend het aantal gemaakte kopieën, maar primair van (de economische waarde van) de daadwerkelijke consumptie (het beluisteren, bekijken of lezen) van die kopieën. Daarmee verschuift het zwaartepunt van de berekening naar het feitelijke gebruik van op enig voorwerp opgeslagen werken en de licentie-inkomsten voor rechthebbenden die zonder de mogelijkheid tot het maken van thuiskopieën zouden kunnen zijn geïncasseerd. Daartoe is het jaarlijks door bureau Verian in opdracht van het bestuur van de SONT uitgevoerde consumentenonderzoek aangepast, dat van eind 2025 t/m begin 2026 is uitgevoerd. Na een gunningsprocedure heeft voorts bureau Dialogic opdracht gekregen specifiek inzicht te geven in de waarde of schade per consumptie van werk als een kernvariabele voor de schadeberekening. Dit onderzoek en een daarop volgend actualisatieonderzoek zijn door Dialogic respectievelijk in juli 2025 en begin 2026 aan het bestuur van de SONT aangeboden.

Uit de gekozen benadering volgt dat de totale schade van het thuiskopiëren gelijk is aan het aantal thuiskopieën, vermenigvuldigd met de schade per consumptie en een bepaalde consumptiefactor. In het onderzoek van Verian wordt niet primair het aantal consumpties gemeten, maar het aantal minuten waarin opgeslagen werken daadwerkelijk worden bekeken, beluisterd of gelezen. Door de consumptiefactor en de gemiddelde lengte van werken in de formule te verwerken, kan de schade per voorwerp worden berekend als het aantal consumptieminuten vermenigvuldigd met de schade per minuut, beide per soort werk, en berekend over de verwachte levensduur van het voorwerp.

Verian heeft hiervoor gemeten hoeveel minuten per dag gebruikers besteden aan het beluisteren en bekijken van opgeslagen werken zoals muziek, films, series, podcasts, e-books en andere categorieën. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen alle categorieën werken en het deel dat gelet op de herkomstbron als thuiskopie op grond van de Auteurswet kwalificeert; zie hierboven ook de tabel van herkomstcategorieën van vergoedingsplichtige kopieën. De uitkomsten verschillen per voorwerp. Zo

blijken op pc's, smartphones, mediaspelers, settopboxen en e-readers zeer verschillende hoeveelheden thuiskopieën te worden geconsumeerd. Deze gegevens worden omgerekend naar jaartotalen en vormen de basis voor de verdere schadeberekening.

Voor het bepalen van de schade per minuut consumptie is het onderzoek van Dialogic gebruikt. Dialogic heeft voor verschillende categorieën werken berekend welke schade een consumptie vertegenwoordigt. Soms was dat mogelijk per minuut, in andere gevallen per afzonderlijke consumptie of download. In die gevallen is een omrekening gemaakt naar een minuutwaarde. Zo doende zijn alle verschillende soorten werken binnen één samenhangende systematiek gewaardeerd.

Nadat is uitgerekend om hoeveel consumptieminuten het gaat en om hoeveel schade per minuut, is voor elk voorwerp een jaarlijkse schade berekend. De thuiskopievergoeding wordt geïnd op het moment van aanschaf van een voorwerp. De schade doet zich echter over meerdere jaren voor. Daarom is in de berekening rekening gehouden met de levensduur van deze voorwerpen en met het gegeven dat de vergoeding vooraf wordt betaald.

Niet iedere gemaakte thuiskopie wordt uiteindelijk ook daadwerkelijk bekeken, beluisterd of gelezen, zeker nu veel voorwerpen voortdurend automatisch of handmatig worden gesynchroniseerd met de cloud en gebruikers bij de ingebruikname van een nieuw voorwerp dikwijls hun oude bestanden overzetten. In dit besluit is ervan uitgegaan dat aan niet-geconsumeerde kopieën slechts een beperkte schade wordt toegerekend, zie ook hierna. Het is redelijk geacht deze te waarderen tegen een beperkt deel van de normale consumptiewaarde, waarbij concreet gekozen is voor een percentage van 2,5% van die consumptiewaarde voor iedere ongeconsumeerde kopie. Daarbij is bovendien een maximum ('cap') per voorwerp gehanteerd zodat de opbrengst uit deze categorie van ongeconsumeerde kopieën niet onevenredig groot wordt in relatie tot het totaal, dat gedomineerd blijft worden door daadwerkelijk geconsumeerde kopieën. Daarmee blijft bij deze methodiek de nadruk liggen op de licentiewaarde van het werkelijk gebruik. Concreet gold als maximum dat per voorwerp de vergoeding voor niet-geconsumeerde kopieën ten hoogste 10% van de totale vergoeding mag bedragen. Dit maximum kan voor apparaten met relatief veel ongebruikte kopieën de facto leiden tot een waardering lager dan de eerdergenoemde 2,5%. De onderliggende gedachte hierbij is dat kopieën die louter als back-up worden opgeslagen voor de gebruiker een veel lagere waarde vertegenwoordigen – vandaar de waardering op 2,5% van de consumptiewaarde – en dat deze overweging steeds sterker wordt naarmate sprake is van kopieën van kopieën (etc.). Vanwege dit mechanisme van stapeling is besloten een cap van 10% toe te passen. Daarbij zij opgemerkt dat back-up kopieën die daadwerkelijk gebruikt worden, bijvoorbeeld nadat het origineel verloren is gegaan, via hun gebruik wel weer volledig meetellen in de schadeberekening.

Om de betrouwbaarheid van de uitkomsten te beoordelen zijn in opdracht van de SONT robuustheidsanalyses uitgevoerd. Onderzocht is of respondenten van het onderzoek van Verian die hun registratieweek niet volledig hebben afgemaakt een systematische vertekening veroorzaken. Uit de uitgevoerde analyse is gebleken dat het meenemen van personen die minimaal vier dagen hebben ingevuld geen betekenisvolle vertekening oplevert. Vervolgens is een analyse uitgevoerd waarmee de statistische onzekerheid rond gemeten consumptieminuten wordt berekend. Deze analyse laat zien dat de onzekerheid voor de meeste belangrijke voorwerpcategorieën binnen vooraf bepaalde streefwaarden blijft, hoewel voor sommige kleinere categorieën (USB-sticks, smartwatches, servers) de onzekerheidsmarges relatief groter blijven.

Op basis van de berekende schade, de bestaande tarieven en de wens om vergelijkbare voorwerpen gelijk te behandelen, zijn vervolgens tarieven afgeleid voor de periode 2027–2028.

Begeleiding onderzoeken

De onderzoeken van Verian en Dialogic zijn begeleid door commissies samengesteld uit afgevaardigden van de partijen vertegenwoordigd in het bestuur van de SONT en de adviseurs van de voorzitter van de SONT.

Ook is bijstand gevraagd van twee externe deskundigen, Prof. dr. Hannes Datta, van de Universiteit van Tilburg en dr. Nel Verhoeven, onderzoeksconsulent, met het oog op de zorgvuldigheid van het onderzoek, de bewaking van de wetenschappelijke kwaliteit en reproduceerbaarheid en voor het uitvoeren van de gevoeligheidsanalyses.

4. Herziening tarieven opportuun

De beoordeling en weging van de uitkomsten van de verschillende onderzoeken en de beschikking over specifiekere cijfers dan voorheen hebben geleid tot de conclusie dat er een gerechtvaardigde

aanleiding is tot herijking van de tarieven vanaf 1 januari 2027.

Naar het oordeel van de voorzitter van de SONT is gedurende het proces van besluitvorming over nieuwe tarieven en de beraadslaging over de gedane voorstellen gebleken dat de standpunten van de rechthebbende partijen en de betalingsplichtigen over de tarieven en de voorwerpen zodanig ver uit elkaar lagen dat volgens hem in redelijkheid niet verwacht kon worden dat zij tot overeenstemming zouden komen en dat een gezamenlijk gedragen besluit voor de periode vanaf 1 januari 2027 mogelijk was. Uitblijven van een nieuw besluit noch verlenging van het geldende besluit is een optie. Daarom heeft de voorzitter gebruik gemaakt van zijn bevoegdheid op grond van de statuten van de SONT om met uitsluiting van de overige bestuurders een bindend besluit te nemen tot vaststelling van de hoogte van de tarieven, de werkingsduur en de vergoedingsplichtige voorwerpen.

5. Reikwijdte besluit en totstandkoming tarieven

Uit de voorgenoemde rekenmethodiek volgt voor ieder voorwerp in beginsel een uitkomst voor de berekende schade over de levensduur. Deze uitkomsten zijn echter met diverse onzekerheden omkleed. Enerzijds zijn er de onzekerheden die samenhangen met het thuiskopierelevante gebruik van de voorwerpen (gemeten in het onderzoek van Verian), anderzijds zijn er onzekerheden die samenhangen met de schade per consumptieminuut (onderzocht door Dialogic). Om te voorkomen dat de eerste bron van onzekerheid in de nabije toekomst zou kunnen noodzaken tot significante op- of neerwaartse bijstelling van de vergoedingen, is in het huidige besluit in beginsel gekozen voor een tarief dat het afgeronde gemiddelde betreft van de tarieven tot en met 2026[5] en de uitkomsten van de schadeberekening, mits dit gemiddelde binnen de bandbreedte ligt die volgt uit de onzekerheden rondom de schade per minuut. Ingeval dit gemiddelde boven- of onder die bandbreedte lag, is gekozen voor de boven- of ondergrens van die bandbreedte. Voor de e-reader is besloten tot een gereduceerd tarief voor voorwerpen met een geheugencapaciteit tot en met 16GB, om te voorkomen dat de vergoeding dermate hoog zou worden ten opzichte van de aanschafprijs dat dit zou kunnen leiden tot marktverstoring of ontduiking, ook in het licht van de thuiskopievergoeding voor e-readers in de ons omringende landen. Op grond van een vergelijkbare overweging is ook het tarief van de draagbare audio-/videospeler, die overigens nog maar weinig wordt verkocht, gematigd tot onder genoemde bandbreedte. Tot slot is ook het tarief van de server licht gematigd, door dit gelijk te stellen aan dat van laptop/PC en de NAS.

Voorts wordt de afspraak voortgezet die reeds in voorgaande SONT besluiten is vermeld over de toepassing van de tarieven op zogenaamde refurbished voorwerpen. Indien een refurbished voorwerp door een onderneming wordt aangeboden aan een eindgebruiker geldt een tarief dat met 40% is verlaagd ten opzichte van het tarief dat in de tabel is genoemd.

Dit besluit, waarin de tarieven tot en met 2026 nog gedeeltelijk in meewegen, geldt voor een overgangsperiode van twee jaar, waarna de tarieven uitsluitend op basis van de herijkte methodiek zullen worden vastgesteld.

Vergelijking met andere lidstaten

Bij dat al is acht geslagen op een recent uitgevoerd herhaalonderzoek door de International Confederation of Societies of Authors and Composers (CISAC), de International Organisation Representing Mechanical Rights Societies (BIEM), de International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO) en de Stichting de Thuiskopie naar de praktijk van en regelgeving omtrent thuiskopiëren in een groot aantal landen wereldwijd[6] (Private Copying Global Study 2026). Uit dit meest recente onderzoek is gebleken dat de hoogte van de Nederlandse thuiskopieheffingen anno 2024 zowel als het gaat om de voorwerpen waarop wordt geheven als qua incasso per inwoner weliswaar wat onder de mediaan lagen die geldt in de onderzochte lidstaten van de Europese Economische Ruimte, ook na correctie voor koopkrachtverschillen, maar niet dermate afwijkend waren dat dit aanleiding gaf tot een bijstelling. De Nederlandse tarieven behoren tot dusverre niet tot de hoogste, maar evenmin tot de laagste tarieven in Europa. Hoewel met de herijkte tarieven de totale incasso naar verwachting ongeveer 10% zal afnemen, zal dit niet tot een sterk gewijzigde internationale positie leiden. Deze studie biedt derhalve steun voor de conclusie dat de Nederlandse tarieven zoals in dit besluit vastgelegd niet uit de pas lopen met het Europese niveau en dat de kans op marktverstoringen minimaal is.

[5] Die tarieven zijn voor de berekening eerst gecorrigeerd met 6,2% inflatie sinds juli 2024, het peilmoment waarop die tarieven zijn bepaald.
[6] https://www.cisac.org/private-copying-global-study-2026.

Daarmee is voldoende rekening gehouden met de situatie in andere Europese landen, en zijn de voorgestelde tarieven niet in strijd met geldend Europees recht. Ten overvloede wordt erop gewezen dat de Europese wetgever tot dusverre niet is overgegaan tot harmonisatie van stelsels van billijke vergoeding voor thuiskopiëren, respectievelijk van tarieven of van voorwerpen waarop tarieven worden geheven. Binnen de Europese Economische Ruimte bestaan grote verschillen. Sommige lidstaten hebben geen thuiskopiestelsels en waar andere lidstaten die wel hebben, wijken deze onderling aanzienlijk van elkaar af als het gaat om hoogte en berekenwijze van de tarieven alsmede incasso en repartitie. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft bepaald dat het in beginsel aan de lidstaten is de grenzen, de vorm en de wijze van financiering van het stelsel van de billijke vergoeding, en inning en het niveau van de billijke vergoeding te bepalen. Het Europees recht vormt derhalve geen belemmering voor de brede herijking die door de SONT is doorgevoerd, nog daargelaten dat de brede herijking als doel heeft met een nieuwe door wetenschappelijk onderzoek onderbouwde methodiek de relatie tussen schade voor rechthebbenden en tarieven te versterken.

6. Conclusie

De nieuwe tarieven zijn afgeleid uit in opdracht van het bestuur van de SONT uitgevoerde onderzoeken, de informatie die de partijen vertegenwoordigd in het bestuur hebben ingebracht en de besprekingen die in het bestuur zijn gevoerd. Hoewel het Europees recht ruime marges kent voor de inrichting van nationale thuiskopiestelsels, en van harmonisatie van thuiskopietarieven of van de voorwerpen waarop tarieven worden berekend tot dusverre geen sprake is, is bij de bepaling van de tarieven telkens uitgegaan van de relevante jurisprudentie, zowel van nationale rechters als van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Van nieuwe of hogere administratieve lasten voor het bedrijfsleven is door inwerkingtreding van dit Besluit geen sprake. Bij de bepaling van de tarieven is uitgegaan van de meest actuele data die beschikbaar zijn. Ook voor volgend jaar staat het consumentenonderzoek door Verian gepland, in een geactualiseerde en in overeenstemming met alle partijen vertegenwoordigd in het bestuur van de SONT tot stand gebrachte vorm, en met (waar nodig) aangepaste vragenlijsten.

De brede herijking heeft geleid tot een nieuwe berekenwijze van mogelijke schade die het gevolg is van thuiskopiëren en die geldt als een vertrekpunt voor de berekening van tarieven. Hoewel het ‘rough justice’ karakter van de billijke vergoeding ten principale blijft bestaan, zal door de informatie die wordt verzameld in het consumentenonderzoek dat jaarlijks in opdracht van de SONT wordt uitgevoerd, de nieuwe berekenwijze de mogelijkheid bieden tot nauwkeuriger berekeningen van de schade te komen. Voorts kan beter rekening worden gehouden met verschuivende trends in consumentengebruik en met marktontwikkelingen. In zoverre is deze berekenwijze ook vooruitstrevend binnen Europa.

De keuze voor deze nieuwe berekenwijze betekent niet dat de methode die tot en met 2026 is gevolgd onjuist was. Het bestuur van de SONT heeft op goede gronden besloten tot onderzoeken en tot een nieuwe berekenwijze van schade, die tot een steviger fundament onder de tarieven leidt. De introductie van een dergelijke nieuwe berekenwijze is echter ook inherent kwetsbaar. De huidige schadeberekening is gebaseerd op een meetjaar en daardoor gevoelig voor steekproeffluctuaties. Dit kan in de toekomst statistisch gedreven en niet altijd goed uitlegbare schommelingen aanleiding geven. Deze kwetsbaarheid wordt in dit Besluit gemitigeerd door in beginsel uit te gaan van het afgeronde gemiddelde van de midden-uitkomst van de schadeberekening en het huidige tarief (zie hiervoor onder 5). Op deze wijze wegen de nieuwe en de oude berekenwijzen in dit Besluit beide mee bij de bepaling van de nieuwe tarieven en sprake is van een zekere geleidelijkheid bij de introductie van het nieuwe systeem.

De komende jaren zal het herhaalde consumentenonderzoek gegevens opleveren die gelegenheid bieden de resultaten van deze nieuwe berekenwijze te beoordelen. Na het afgelopen onderzoek en de komende twee onderzoeken zal voor de tarieven die vanaf 2029 en verder zullen gelden naar verwachting geen aanleiding meer bestaan terug te grijpen op de berekenwijze onder het besluit 2026 omdat op voorwaarde dat de nieuwe berekenwijze binnen een periode van twee jaar voldoende is uitgekristalliseerd en voldoende robuuste gegevens hebben opgeleverd om eigenstandig de te bepalen tarieven te kunnen schragen.

Het is om die reden dat de duur van dit Besluit beperkt is tot twee jaar in plaats van drie jaar, zoals bij de besluiten in 2017 en 2020 het geval was. Mocht door het consumentenonderzoek blijken dat aanleiding is tarieven eerder te herzien, zal het Besluit reeds vanaf 1 januari 2028 kunnen worden herzien.

7. Vaststelling tarieven 2027–2028

De volgende tabel geeft de tarieven weer die vanaf 1 januari 2027 gelden.

Tabel: Besluit tarieven en voorwerpen 2027–2028

Voorwerp	Tarief
PC/laptop/server	€ 4,00
externe HDD	€ 2,10
tablet	€ 2,50
e-reader met > 16 GB opslagruimte	€ 7,80
e-reader met ≤ 16GB opslagruimte	€ 3,90
smartphone	€ 3,80
AV-speler	€ 6,00
NAS	€ 4,00
USB	€ 0,80
smartwatch	€ 0,40

Voor refurbished voorwerpen die door een onderneming worden aangeboden aan eindgebruikers geldt, zoals in voorgaande jaren, een tarief dat met 40% verlaagd is ten opzichte van het tarief in de tabel. Voor refurbished voorwerpen wordt rekening gehouden met de verwachte kortere levensduur.

8. Duur van het besluit

Dit besluit geldt voor een periode van twee jaar, ingaand op 1 januari 2027 en eindigend op 31 december 2028.